

Det talte ord gælder

Spørgsmål V

Hvad er ministerens holdning til, at de kommunale besparelser som følge af nulvækst forringer velfærd for de ældre, idet der skal spares 300 mio. kr. på ældreområdet næste år, jf. artikel i Jyllands-Posten den 12. november 2010 "Velfærden sat på skrump"?

Spørgsmål W

Vil ministeren fastholde, at "nulvækst er ikke det samme som besparelser", efter en optælling fra KL påviser hårde besparelser, som går ud over de svage og ældre?

Svar:

Jeg vil først besvare spørgsmål V og W samlet, og derefter spørgsmål X, Y og Z hver for sig.

Først og fremmest vil jeg gerne endnu engang slå fast: regeringens økonomiske politik indebærer, at kommunernes høje budgetniveau i 2010 kan fastholdes i 2011.

Kommunernes budgetter reguleres tilmed med stigningen i priser og lønninger. Det betyder, at kommunerne kan købe de samme varer og fastholde det samme personale, som kommunerne har budgetteret med i 2010.

Det er rigtigt, at opgørelsen af de foreløbige budgetindberetninger for kommunernes budgetter for 2011 viser, at kommunerne samlet set budgetterer med færre udgifter på en række områder end i budgettet for 2010.

Hvorfor kommunerne har valgt at lægge et budget for 2011, der er strammere end den ramme, der er aftalt, ved jeg ikke, men faktum er, at den aftalte ramme er lige så stor i 2011, som den var i 2010.

Derudover er udgifternes størrelse jo ikke noget præcist mål for, hvilken service borgerne oplever. Med Gensidighedsaftalen fra 2008 forpligtede regeringen og KL sig til i fællesskab at frigøre 5 mia. kr. til borgernær service. I første fase af regeringens afbureaukratiseringsprogram, "Mere tid til Velfærd I" er der frigjort over 100 mio. kr. på ældreområdet fra 2011. Det er vel at mærke penge, der bliver i kommunerne og kan anvendes til velfærdsydelser.

Herudover gennemfører kommunerne selv effektiviseringer. KLs egen undersøgelse "De effektive kommuner" fra 6. januar i år viser, at kommunerne forventer

at høste effektiviseringsgevinster på ældreområdet for 300 mio. kr. i 2011. Gevinsterne skal bl.a. hentes ved strukturtilpasninger, f.eks. sammenlægning af distrikter i hjemmeplejen for at mindske ledelsesomkostningerne og sikre større fleksibilitet i tilrettelæggelsen af arbejdet. Det betyder færre udgifter, men ikke i den borgernære service.

Samtidig viser undersøgelsen, at sygefraværet er faldende, og at kommunerne selv mener, at der er yderligere gevinster at hente ved kommunale samarbejder om bl.a. digitalisering på velfærdsområderne.

Alt dette viser, at der er mange initiativer i gang, der kan bidrage til, at kommunerne får øget rum til at prioritere.

Og så vil jeg da ikke undlade at gøre opmærksom på, at den kommune med de højeste administrationsudgifter har udgifter på ca. 7.000 kr. pr. indbygger, mens den billigste kommune har administrationsudgifter på 4.000 kr. Der er altså også noget at hente her!

Og i sidste ende er det jo op til hver enkelt kommunalbestyrelse at prioritere midlerne mellem de forskellige serviceområder og tilpasse budgettet til de særli-

ge demografiske, økonomiske og politiske vilkår, der er i den enkelte kommune.

Spørgsmål X

Hvilke initiativer vil ministeren tage for at sikre ældrepleje af ordentlig kvalitet i en tid med hårde besparelser?

Svar:

Som jeg allerede har nævnt, har kommunerne de samme penge til rådighed i 2011, som de havde på budgettet for 2010 – et budget som vel at mærke lå på et historisk højt niveau.

Kommunerne har haft en stor og udfordrende opgave med at tilpasse økonomien. Men det skyldes ikke mindst kommunernes egne økonomiske dispositioner. Baggrunden er således, at regnskaberne for 2009 viste en massiv overskridelse af de aftalte rammer for økonomien. Jeg vil derfor gerne understrege, at de tilpasninger, vi har set, ikke er et resultat af regeringens prioriteringer.

I Danmark har vi kommunalt selvstyre, og det er derfor kommunalbestyrelsens ansvar at prioritere ressourcerne og fastlægge serviceniveauet for de forskellige velfærdsydelser. Også på ældreområdet. Det afgørende for mig er, at kommunerne overholder loven og giver borgerne den hjælp, de har behov for.

Og her vil jeg gerne igen understrege, at en god og ordentlig ældrepleje ikke kun handler om størrelsen på de kommunale budgetter. Det handler i høj grad også om, at kommunerne sætter ind med en tidlig og forebyggende indsats. Og at den hjælp, som kommunerne yder til de ældre, bygger på den aktuelt bedste viden om, hvad der virker.

Samtidig viser flere undersøgelser, at de ældre får det stadigt bedre helbredsmæssigt, og at antallet af år, hvor de ældre har et plejebenhov, falder. Det har betydning for kommunernes udgifter.

Der er også stadig muligheder for at effektivisere indsatsen ved hjælp af bedre organisering, øget digitalisering, lavere sygefravær, og ikke mindst ved at anvende de nye teknologiske hjælpemidler, som hele tiden bliver udviklet.

Jeg har f.eks. læst, at bl.a. Greve og Ålborg kommuner er med i et pilotprojekt om udvikling af en digital løsning, så ældre og hjemmehjælpere kan kommunikere med hinanden via en skærm, der installeres hjemme hos den ældre. Det vil kunne spare kommunerne for mange hjemmebesøg og dermed mindske

ressourceforbruget, uden det forringer indsatsen over for borgeren.

Endelig er der forskel på, hvor effektivt kommunerne løser deres opgaver, og kommunerne kan med fordel lære af hinanden og hinandens gode løsninger, både på ældreområdet og på de øvrige serviceområder.

Regeringen har siden 2001 gennemført en række forbedringer på ældreområdet, og med kvalitetsreformen og afbureaukratiseringsindsatsen har vi skabt gode rammer for en fortsat kvalitetsudvikling på ældreområdet. Blandt andet ved at fjerne regler og understøtte udviklingen af nye arbejdsformer og ny teknologi, der kan give mere kvalitet og mere tid til omsorg i ældreplejen.

Senest har vi netop lanceret vores Vækstforumpakke, som lægger op til en øget konkurrence om de offentlige opgaver - blandt andet inden for hjemmeplejen.

Hvis forslagene gennemføres, vil det øge kommunernes muligheder for at frigøre ressourcer til prioriterede områder, og det vil samtidig bidrage til at forbedre kvaliteten i ydelserne.

Regeringen vil selvfølgelig følge udviklingen af kvaliteten i ældreplejen, og her skal vi huske på, at mange af de nuværende ældre - og endnu flere af de kommende ældre – i højere grad kan selv og vil selv.

Fremtidens ældrepleje skal derfor fortsat tage udgangspunkt i borgerens frie valg og et fokus på øget selvhjulpenhed, samtidig med at vi selvfølgelig skal sikre de svageste ældre den nødvendige hjælp.

Spørgsmål Y

Hvad er ministerens holdning til, at de kommunale besparelser som følge af nulvækst forringer dagtilbud, idet over halvdelen af alle kommuner skal spare til næste år ifølge en rundspørge fra FOA, september 2010?

Svar:

Som nævnt indebærer regeringens økonomiske politik, at kommunernes høje budgetniveau i 2010 kan fastholdes i 2011. Kommunerne har dermed uændret økonomisk råderum efter regulering for pris- og lønudviklingen.

Kommunerne har en række serviceområder, der ikke er detailreguleret, men reguleret ved rammelove. Det gælder også dagtilbudsområdet, som der spørges til her.

Rammelovene giver de enkelte kommuner frihed til at fastsætte serviceniveauet lokalt, og det må vi acceptere, medmindre vi vil erstatte den lokale frihed med en detaljeret lovgivning, hvor vi bestemmer alt fra Christiansborg. Det er ikke regeringens politik, og jeg mener ikke, at en regulering i detaljer giver bedre daginstitutioner og dagplejer. Vi kan umuligt fra Christiansborg vide, hvad der er behov for lokalt.

Der henvises i spørgsmålet til en rundspørge fra FOA fra september sidste år. FOA har oplyst, at der er tale om en undersøgelse, der ligger før vedtagelsen af budgettet. Jeg vil derfor ikke kommentere FOA's undersøgelse nærmere.

Derimod vil jeg gerne understrege, at bevægelser i budgettet på et enkelt område, som f.eks. dagtilbudene, kan have mange årsager.

Børnetallet falder i aldersgruppen 0-9 år, og særligt falder antallet af 0-2 årige, hvilket er den aldersgruppe hvor kommunernes udgift pr. barn er højest på dagtilbudsområdet. De fleste kommuner – hvis ikke alle, vil ændre budgettet i takt med behovet, så behov og udgifter hænger sammen. Nogle kalder det besparelser. Jeg vil kalde det ansvarlig omgang med skatteborgernes penge.

Herudover har regeringen gennemført en række afbureaukratiseringsinitiativer. Alene på dagtilbudsområdet er der frigjort midler for ca. 170 mio. kr. årligt. Det står kommunerne frit for at beslutte, hvor de ressourcer, der frigives på grund af ændret lovgivning, skal anvendes. Idet vi har kommunalt selvstyre, kan kommunerne beslutte at flytte midlerne til et andet områ-

de. Ideen med afbureaukratisering er, at der skal frigøres midler, som kommunerne frit kan råde over til lokalt at prioritere indsatsen.

Spørgsmål Z

Hvilke initiativer vil ministeren tage for at sikre dagtilbud af ordentlig kvalitet, med rimelige normeringer, et minimum af lukkedage og -uger, med en ordentlig madordning, og hvor små børn på 2 år ikke sendes i børnehave grundet økonomiske hensyn?

Svar:

Dagtilbuddene er for alvor kommet på dagsordenen under denne regering. Tidligere var der en tendens til at opfatte daginstitutioner og dagpleje som et sted, børnene skulle passes, mens mor og far var på arbejde.

Denne regering har haft helt andre ambitioner for dagtilbuddene. Dagtilbud skal understøtte børns trivsel, udvikling og læring og understøtte forebyggelse af udsathed blandt børn. Regeringen har således sat fokus på arbejdet med læring og sprog i dagtilbuddene ved indførelsen af pædagogiske læreplaner og kravet om sprogvurderinger og sprogstimulering.

Derudover er det også denne regering, der har indført en landsdækkende pasningsgaranti, der sikrer alle

børn en plads fra deres 26. uge, hvis det er det, der passer familien bedst.

Regeringen har taget rigtig mange initiativer på dette område og sat en god lovgivningsmæssig ramme for dagtilbuddene. Og der er fulgt penge med hver gang.

Jeg er stor tilhænger af, at kommunerne inden for denne lovgivningsmæssige ramme er ansvarlige for at drive dagtilbuddene i den enkelte kommune. Det tror jeg er mere fornuftigt, end hvis vi fra Christiansborg skulle detailstyre.

Samtidig vil jeg gerne slå fast, at serviceloven udstikker nogle rammer, som kommunerne skal overholde.

Det vil bl.a. sige,

- at børn ikke må oprykkes til dagtilbud, der ikke er alderssvarende,
- at normeringen skal være af en størrelse, der sikrer børns trivsel, læring og udvikling,
- og det vil også sige, at der kun bør holdes lukkedage, når der er lavt fremmøde af børn. Og når der holdes lukket i en institution, skal der være alternativ pasning. Forældre skal således altid have et pasningstilbud.

Men det er klart, at jeg ikke er tilfreds med den måde, mange kommuner håndterer aftalen om lukkedage på. Der er f.eks. kommuner, der har omkring 20 lukkedage, og som holder lukket, selvom der er 30 børn tilbage i institutionen. Det er ikke godt nok.

Jeg er derfor også i gang med at vurdere mine handlemuligheder. Og jeg udelukker ikke noget. Alt er i spil. Vi skylder børnefamilierne at få sat en stopper for den udvikling.